

A DEBRECENI EGYETEM HUMÁN TUDOMÁNYOK DOKTORI ISKOLA KÉPZÉSI TERVE

A Doktori Iskola felépítése

A Humán Tudományok Doktori Iskola (HTDI) interdiszciplináris összetétele és képzési céljai révén egyedülálló feladatot lát el a magyarországi doktori képzés rendszerében. Alapvető célja, hogy a részét képező diszciplínák - a filozófia, a neveléstudományok, a pszichológia és a szociológia - határait meghaladva nyújtson elmélyült elméleti és kutatói tudást a tudásalapú társadalom humán tudományi vonatkozásairól. A DI ennek megfelelően négy – egymást tartalmilag kiegészítő, meghatározott pontokon egymással együttműködő – programból áll. A hallgatók mindegyik tudományterületről hallgatnak kurzusokat és lehetőségük nyílik arra, hogy akár a másik három program oktatóival együttműködve válasszanak kutatási témát. Ezen interdiszciplináris működési elv nem sérti az egyes programok és a speciális szakmai témák önállóságát, ellenkezőleg: ösztönzően hat a képzésre és a kutatásra.

A Filozófia Program tematikai súlypontja a tágabb értelemben vett modern filozófia. Az utóbbi évtizedben bevezetett képzési struktúrában (szabad bölcsészet BA, valamint filozófia és esztétika MA) igyekeztünk megőrizni az eddig arculatot. A doktoriképzésben ebben a vonatkozásban nem várható alapvető változás: a PhD-hallgatók kutatási témái az eddigi arculathoz kötődnek. Ugyanakkor ösztönözzük a tágabb orientálódást is, erősítve a DI-n illetve a karon és az intézményen belüli, valamint más intézményekkel közös együttműködési formákat.

Programvezető: Prof. Dr. Bugár István

A Neveléstudományi Program kutatásainak középpontjában a köz- és felsőoktatás, a formális (intézményi, osztálytermi), nonformális és informális oktatás, a nevelés és művelődés mai problémái állnak, melyeket történeti és társadalmi összefüggéseiben vizsgálnak. A program a határon átnyúló térség tanárképzéssel foglalkozó felsőoktatási intézményei számára biztosít oktatói utánpótlást. A neveléstudományi program bázisán működik a DE Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központja (CHERD), amely elsősorban azokat a K+F problémákat tárja fel, amelyek a felsőoktatás átstrukturálódása során felmerülnek.

Programvezető: Prof. Dr. Pusztai Gabriella.

A Pszichológia Program tematikája a Pszichológiai Intézetet alkotó tanszékek kutatási fókuszterületeit képezi le, melyben a pszichológia alaptudományos kérdései közül megjelennek többek között a figyelem, tanulás és emlékezet kognitív pszichológiájának, az igazságosság pszichológiájának, a tehetség pszichológiájának és a szexualitás pszichológiájának kérdései, illetve olyan alkalmazott pszichológiai tudományos kérdések, többek között, mint a digitális oktatás pszichológiai eszközökkel való támogatása, a hatékony környezeti kommunikáció, a tehetséggondozás pszichológiája, vagy a klinikai kórképekkel kapcsolatos pszichológiai összefüggések vizsgálata.

Programvezető: Prof. Dr. Molnárné Kovács Judit

A Szociológia és Társadalompolitika Program tudományos, kutatási profilját a modernkori társadalmak társadalmi integrációjának kérdései jelentik. Ezen belül kiemelt fontosságú a társadalomtörténeti és strukturális változások, az egyes társadalmi csoportok integrációs

mechanizmusainak vizsgálata, a társadalompolitikai, szociálpolitikai és közpolitikai rendszerek kutatása. A Program célja, hogy a szociológia és a társadalompolitika egymással szorosan összekapcsolódó témakörein belül olyan kutatókat képezzen, akik a szociológiai kutatás és társadalompolitikai elemzés elvi alapjaival és metodológiai eljárásaival egyaránt tisztában vannak és képesek saját kutatásaikkal a választott tématerületekre vonatkozó tudásukat gyarapítani, akik olyan magas szintű elméleti és gyakorlati tudással rendelkeznek, melyet kutatóként vagy alkalmazott elemzőként egyaránt széleskörűen hasznosítani tudnak. Programvezető: Prof. Dr. Czibere Ibolya

A képzési program felülvizsgálata, értékelése és fejlesztése

A Doktori Iskola rendszeresen felülvizsgálja, értékeli és fejleszti a képzési programot a 360 fokos értékelés módszerével, a képzési tartalmakat a tudományos és módszertani változásokhoz igazítva rendszeresen felülvizsgálja, és a visszajelzések alapján célzott módosításokat hajt végre. A Doktori Iskolában alkalmazott 360 fokos véleményezési rendszer célja, hogy a képzés minőségét minden érintett szereplő – hallgatók, oktatók, témavezetők – szempontjából átfogóan értékelje. A visszajelzéseket szisztematikusan gyűjtjük, feldolgozzuk és elemezzük, majd ezek alapján közösen értékeljük a képzési folyamat hatékonyságát és fejlesztési irányait. A rendszer biztosítja, hogy a képzésfejlesztés megalapozott, transzparens és a doktori közösség igényeihez igazodó legyen. A Doktori Iskola biztosítja, hogy a változtatások hatását mérhető adatok alapján értékeljék, és szükség esetén újabb korrekciós intézkedéseket kezdeményezzenek a képzés színvonalának fenntartása érdekében, ehhez az oktatói értekezletek jegyzőkönyvei is fontos eszközként szolgálnak.

A HTDI épzési programjának szabályozása és eljárásrendje

1. Tudományos beágyazottság és interdiszciplinaritás

A Humán Tudományok Doktori Iskolája képzési programja interdiszciplináris szemléletet követ, harmonizálva a neveléstudomány, pszichológia, filozófia és szociológia hazai és nemzetközi kutatási irányait. A program kiemelt figyelmet fordít a társadalmi problémák komplex vizsgálatára, beleértve a tanulói teljesítmény javítását, az inklúzió és a társadalmi esélyegyenlőség elősegítését, valamint a társadalmi és pszichológiai jóllét, az egyéni és közösségi mentális egészség, a stresszkezelés és a reziliencia vizsgálatát. Emellett a képzés során megjelennek az újabb társadalmi kihívásokhoz kapcsolódó területek is, mint a digitalizáció, a fenntarthatóság és a társadalmi innováció.

2. Nemzetközi kapcsolatok és kurzusok frissítése

A program az angol nyelvű képzést is biztosítja, és a hallgatók rendszeresen bekapcsolódhatnak hazai és nemzetközi kutatói hálózatokba, konferenciákba, elősegítve a nemzetközi szintű tudományos kompetenciák megszerzését. A kurzusok tematikái követik a legfrissebb hazai és nemzetközi kutatási irányokat, így a képzés releváns és naprakész marad.

3. Folyamatos tartalmi frissítés és módszertani adaptáció

A program rendszeres felülvizsgálata során a Doktori Tanács elemzi az új kutatási trendeket, módszertani fejleményeket és kutatástechnológiai újításokat, amelyek beépítésre kerülnek a kurzusokba. Ez biztosítja, hogy a képzés megfeleljen a hallgatók, a tudományos közösség és a társadalom igényeinek, és elősegítse a kutatói kompetenciák folyamatos fejlesztését.

4. Hatás az alap- és mesterképzésekre, hallgatói részvétel

A doktori képzés új kutatási megközelítései az alap- és mesterképzésekbe is beépülnek, például a hallgatói TDK és az Oktatáskutató Gyakornoki Program keretében. A hallgatók így

korai szinten találkoznak a kutatómunkával és módszertani innovációkkal, a doktoranduszok pedig mentorálással segítik a tehetséges hallgatók fejlődését.

5. Formális szabályozottság és visszacsatolás

A képzési program kialakítása és felülvizsgálata a Debreceni Egyetem szabályzatai szerint történik, az Intézményi Fejlesztési Tervvel (IFT) összhangban, a Doktori Tanács és a Kari Doktori Tanács bevonásával. A program céljai, tanulási eredményei és kimeneti követelményei egyértelműen kapcsolódnak a Magyar Képesítési Keretrendszer 8. szintjéhez, valamint ezen keresztül az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszeréhez.

A program felülvizsgálatát rendszeresen, jellemzően ötéves ciklusonként, illetve szükség szerint végzik, figyelembe véve a hallgatói visszajelzéseket, a tudományos trendeket és a társadalmi igényeket. A felülvizsgálat eredményeit a Doktori Tanács vitatja meg, majd a Kari Doktori Tanács és az Egyetemi Doktori Tanács hagyja jóvá. A változtatásokról és fejlesztésekről a hallgatókat és oktatókat rendszeresen tájékoztatják (honlap, hírlevelek, doktori tanács ülései).

Tanulmányok a doktori iskolában

A doktori képzés céljai, tanulási eredményei és kimeneti követelményei a Magyar Felsőoktatási Törvény és a Debreceni Egyetem doktori szabályzatai alapján kerülnek meghatározásra, egyértelműen kapcsolódva a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) 8. szintjéhez, valamint ezen keresztül az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszeréhez.

A doktori iskola résztvevői (1) alapozó tárgyként filozófiai, pszichológiai, neveléstudományi és szociológiai kurzusokat hallgatnak; (2) a fő (major) programon belül a doktori iskola tematikájához csatlakozó kurzusokat és kutatás módszertani kurzusokat hallgatnak; továbbá e területen végzik tudományos munkájukat; (3) részt vehetnek a másodlagos (minor) programjuknak az iskola tematikájához tartozó kurzusain.

Tanulmányi követelmények

*A tanulmányi követelmények mértékegysége a **tanulmányi pont (kredit)**. A kredit a doktori képzésben a doktorandusz hallgatói kötelezettségek teljesítésére irányuló tanulmányi, oktatói és kutatói munka mértékegysége. A doktoranduszok szemeszterenként 30±3, a teljes képzés alatt összesen legalább 240 kreditet kötelesek teljesíteni.*” (DE-DSz IV. fej. 6§ (5))

A HTDI-ben a DE-DSz IV. fejr. 6§ (6.,7.,8.) vonatkozó szabályozásának megfelelően kreditpont három módon szereshető.

Kutatási kredit **180 -228 kreditpont**

Tanulmányi (képzési) kredit: 12-20 kreditpont

Oktatási kredit: maximum 40 kreditpont

A képzési program részletes kompetenciamátrixa az MRK 8. szint, az EUA és a Strassburgi alapelvek szerint készült, és jelen dokumentum 1. számú mellékleteként található meg (MRK 8 szint tárgyak leírása.xls).

Kutatási kreditek

A kutatási kreditek megszerzésének két fő célja van. Az egyik, hogy a hallgató önállóan, illetve csoportosan végzett kutatói munkája, valamint a kutatási eredmények rendszeres bemutatása, melynek révén a negyedik szemeszter végére minél teljesebb elméleti és/vagy empirikus anyagot gyűjthet össze disszertációjához. A nappali – teljes idejű képzésben részt vevő – hallgatók felé elvárás, a részdíjs hallgatók számára lehetőség az iskola átfogó és aktuális kutatási projektjeihez kötődő munkában való részvétel. A disszertációk ideális esetben – de természetesen nem kötelező jelleggel – e kutatásokból születnek.

A kutatási kreditek megszerzéséhez kötődő tevékenységek másik – előzővel szorosan összefüggő – célja a tudományterületi-szakmai szocializáció elősegítése. A kutatócsoportok munkájának teljes vertikumába való aktív bekapcsolódás, a tudományos rendezvényeken és azok előkészítésében való tevékeny részvétel hozzásegít az adott tudományterület kultúrájának megismeréséhez, a tudományos-közéleti tevékenységre való felkészüléshez. Mindebből következik, hogy a kutatási krediteket a hallgatók elsősorban saját programjukon belül teljesítik.

Kutatási kreditek részben szeminárium-jellegű, általában a kutatás vezetőjével vagy a témavezetővel töltött egyéni vagy csoportos kontakt órák keretében szerezhetők (erre utal a „szeminárium” megnevezés). Ezek az órák kurzus formájában minden szemeszterben meghirdetésre kerülnek, s teljesítésük minden félévben kötelező. A tudományos eredmények publikálásához (konferencia-előadás, cikk), illetve a tudományszervezéshez kötődő tevékenységeket ugyancsak minden szemeszterben kurzusként felvehetik a hallgatók, teljesítésük nem kötelező, de egy félévben akár több is teljesíthető (több cikk vagy konferencia is elszámolható; a Neveléstudományi Programban mindössze egy hazai és egy nemzetközi tanulmány/konferencia-előadás számoltatható el szemeszterenként).

A kutatási tanegységek munkaformáinak bemutatása:

Témavezetői konzultáció

A konzultációk során a témavezető és a hallgató közös kutatási teamet alkot. Megfogalmazzák és fölépítik a leendő disszertáció témáját, átfogalmazzák azt problémává, rögzítik a megfelelő terminológiát, keresik hozzá a szakirodalmat, illetve a kutatási előzményeket. Kiválasztják a kutatás módszereit, eszközeit, terepét stb. A témavezető támogatja a hallgatót kutatásának végigvitelében, majd hozzásegíti az eredmények feldolgozásához és értelmezéséhez. A témavezetői konzultáció utolsó féléveiben a témavezető a disszertáció szerkezetének fölépítésében és szövegének megformálásában nyújt segítséget. A témavezető felelőssége a disszertáció és a tézisfüzet szövegének véglegesítéséig tart.

Fejezetvédelem, referátum

A referáló szemináriumon a hallgatók a témájuk (kutatási problémájuk) szerint releváns szakirodalmat tekintik át és referálják (egy változatban a terület legfrissebb irodalmát, más változatban pedig a nemzetközi szakirodalom bizonyos folyóiratait, jellemző nyelvterületeit vagy elméleti-kutatási paradigmáit). A szakirodalom tanulmányozásában, összegyűjtésében és dokumentálásában olyan készségekre, kompetenciákra) tesznek szert, amelyek segítségével dolgozatuk elméleti-szakirodalmi elemző részeit képesek lesznek helyesen fölépíteni és eredményesen megírni. A referáló szeminárium nemcsak egymás tájékoztatására szolgál, hanem egyben a többi szemináriumon szerzett (lásd a megfelelő helyeken) készségeket is kiegészíti, illetve alkalmazza.

Kutatási eredmények írásbeli és szóbeli bemutatása

A szeminárium célja gyakorolni a hallgatókkal a konkrét (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatások eredményeinek elsődleges prezentálását. Ennek részeként megtanítani őket megfelelő tudományos írásmódra, a prezentáció elkészítésére (technikai értelemben is), a szóbeli és írásbeli megnyilatkozás formáira, ezek viszonyára, a tájékoztatás eredményességének fokozására. A kutatási eredményeket bemutató szeminárium különösen fontos annak a hallgatónak, aki folyó (empirikus) kutatását már épp lezárta, eredményeit jelenleg elemzi, a megvitatás stádiumában jár.

A kutatási témával összefüggő adatbázis építése

Az adatbázis kialakítása, föltöltése és archiválása nemcsak külön technikát igényel, hanem sajátos együttműködések is. Az együttműködések lényege éppen az, hogy egy-egy adatbázist többen és több célra használhatnak föl, közelíthetnek meg és elemezhetnek. Az adatbázis archiválása nemcsak gyakorlati (szemináriumi) munka. Hozzájárul ahhoz is, hogy a hallgatók aktuális tudományos kutatásokba kapcsolódhassanak be, először kutatási segédmunkákkal, majd önálló résztémával, végül saját dolgozatuk kutatási részének elvégzésével.

Publikáció

A doktori fokozatszerzésig a doktoranduszoknak minimum öt nívós, hazai és nemzetközi folyóiratban és/vagy lektorált kötetben közzétett publikációt kell összegyűjteniük. Alapvető elvárás, hogy a közlemények az egyes tudomány- és kutatási területekhez illeszkedő folyóiratokban kerüljenek publikálásra. A tudományterületenként elfogadható folyóiratok kiválasztásakor a Magyar Tudományos Akadémia tudományos bizottságainak jelenleg érvényben levő és az MTA honlapján közzé tett folyóiratok listáját tartjuk irányadónak¹, de a publikálással kapcsolatos elvárásokat programonként pontosító rendelkezésekkel egészítjük ki. A Filozófia program az MTA Filozófiai Tudományos Bizottsága által nevesített folyóiratok mellett ajánlja továbbá a kutatási arculatúhoz szintén illeszkedő Alföld, Elpis, Mindennapi Filozófia valamint a Nagyerdei Almanach című folyóiratokat.

A Neveléstudományi programban az öt publikációból legalább kettőnek az MTA II. osztály Pedagógiai Tudományos Bizottságának folyóiratlistáján felsorolt idegen nyelvű folyóiratban kell megjelennie, a további publikációk elhelyezhetők az MTA Pedagógiai Tudományos Bizottsága által elfogadott magyar nyelvű folyóiratokban, valamint magyar és idegen nyelvű lektorált könyvfejezet is elfogadható. 2023-tól felmenő rendszerben az öt publikáció közül vagy (1) egy darabnak Scopusban jegyzett, Q1-Q2 folyóiratban, vagy (2) kettő darabnak Scopusban jegyzett, Q3-Q4 folyóiratban, vagy (3) négy darabnak a Central European Journal of Educational Research (CEJER) vagy a Hungarian Educational Research Journal (HERJ) című folyóiratokban vagy további idegennyelvű folyóiratokban szükséges megjelenni. További publikációk elhelyezhetők az MTA Pedagógiai Tudományos Bizottsága által felsorolt folyóiratok bármelyikében vagy lehetnek lektorált könyvfejezetek, tanulmányok.

A Pszichológia programban összesen 4 - 5, szakfolyóiratokban megjelent publikáció a minimum követelmény. A publikációk darabszáma csak irányadó, a munkásság megítélésében a minőség dönt. A publikációk között minimum elvárt, legalább 1 nemzetközi

¹ A Filozófia program esetén az MTA II. osztály Filozófiai bizottságának folyóiratlistája letölthető a https://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/II.%20Osztaly/FTB_folyoiratlista_20190328.pdf oldalról. A Neveléstudományi programban az MTA II. osztály Pedagógiai Tudományos Bizottságának folyóiratlistája a https://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/II.%20Osztaly/PEDTB_MTA%20II%20osztaly%20folyoiratlista_2019_0328.xlsx oldalon érhető el, a Szociológia programban az MTA IX. osztály Szociológiai bizottságának folyóiratlistája a https://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/IX.%20Osztaly/2017/Szociologia%20Bizottsag.xlsx oldalon olvasható.

szakfolyóiratban megjelent publikáció, (a lista elérhető a psycho.unideb.hu honlapon), szükséges legalább 1 megjelent publikáció a kiemelt hazai pszichológiai folyóiratokban (*Alkalmazott Pszichológia; Magyar Pszichológiai Szemle; Psychiatria Hungarica; Mentálhigiéné és Pszichoszomatika.*), továbbá szükséges legalább 2 hazai szakmai folyóiratban megjelent publikáció, (a magyar lapok listája elérhető a psycho.unideb.hu honlapon) és 1 további lektorált publikáció (lehet szerkesztett kötetben is)

A Szociológia program az MTA Szociológiai Tudományos Bizottsága által nevesített folyóiratok mellett ajánlja az *Acta Social Analysis*, az *Acta European and Regional Studies*, az *Erdélyi Társadalom*, a *Fórum Társadalomtudományi Szemle* és az *Acta Medicinae et Sociologica* című orgánumokat. A Szociológia programban a tanulmányaikat 2022 szeptemberében megkezdők fokozatszerzési publikációs követelménye: egy publikációt idegen nyelven, a Scopus vagy a Web of Science által indexált folyóiratban kötelező publikálni. A további négy tanulmány vagy lektorált könyvfejezetként, vagy bármely, az MTA IX. osztály Szociológiai Tudományos Bizottsága által nevesített hazai vagy nemzetközi folyóiratban publikálható magyar vagy idegen nyelven.

Minden programra érvényes rendelkezés, hogy a programvezető engedélyével egyedi mérlegelés alapján a fentebb felsoroltaktól eltérő folyóirat is elfogadható valamint az adott kutatás interdiszciplináris irányultsága esetén a társprogramok folyóiratlistájáról származó periodika is elfogadhatónak minősülhet.

Konferencia-előadás

A nyolc félév alatt a hallgatók rendszeresen bekapcsolódnak tudományterületük közéletébe, konferenciákon vesznek részt, bemutatják eredményeiket és megvitatják másokét. Az első-második félévben helyi és regionális konferenciákon vesznek részt. A harmadik-negyedik félévben a követelmény az országos (MTA tudományos bizottságai vagy a szaktudományos egyesületek által szervezett) konferencián való szereplés, az arra való fölkészülés. Az ötödik félévtől a hallgató témájának egy szűkebb vagy tágabb nemzetközi konferenciájára is jelentkezést nyújt be.

Kutatásmódszertani szeminárium

A szeminárium segíti a hallgatót abban, hogy a megismert és elsajátított kutatási módszereket egy-egy konkrét kutatási probléma megoldására alkalmazza. A szeminárium egy-egy kutatási probléma köré csoportosítva megismerteti, illetve gyakoroltatja az irodalom föltárásának, gyűjtésének, elemzésének és prezentálásának tartalmi és formai eljárásait, az empirikus kutatás (kvantitatív és kvalitatív) eszközeinek szakszerű használatát, az elemzés és az eredmények megvitatásának lépéseit.

Vitaszeminárium

A vitaszeminárium célja olyan készségek és technikák formálását célozza, amelyekkel a hallgató képes saját szaktudományos véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni. A szeminárium egy-egy kutatási probléma (esetleg kutatási részeredmény) exponálásával indul, amelyhez a szeminárium valamennyi részt vevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. A szeminárium egyben fontos hozzájárulás ahhoz is, hogy a hallgató fölkészülhessen a majdani téziszvédésre, illetve disszertációja nyilvános vitájára.

Tudomány- és oktatásszervezés

A doktori iskolában folyó kutatások és az ezekhez kapcsolódó konferenciák és egyéb rendezvények megszervezése a kutatói szocializáció fontos része. A hallgatók a kutatásokat vezető oktatók irányítása mellett munkatársként vesznek részt egy-egy konferencia megtervezésében, a résztvevőkkel való kapcsolattartásban, a kiadványok megszerkesztésében, s a rendezvények konkrét lebonyolításában. A féléves oktatási munkák megszervezésében való részvétel lehetőséget teremt arra, hogy a doktoranduszok kapcsolatokat teremtsenek kutatási területük tudományos közösségének tagjaival. Ezek a tevékenységek nem csak a hallgatók szervezési kompetenciáit fejlesztik, hanem a konferencia-szereplésekhez hasonlóan a tudományos közéletben való részvételt is elősegítik.

Tanulmányi (képzési) kreditek:

A tanulmányok során a doktoranduszok 12-20 tanulmányi (képzési) kreditet szereznek. (1 kredit: 1 féléven keresztül heti 1 óra előadáson való részvétel és követelmények teljesítése.)

A HTDI hallgatói tanulmányi kreditjeiket részben saját programjuk által előírt és meghirdetett tárgyak teljesítésével szerezhethetik. Ezek az ún. major programok (16 kredit). A hallgatók ezen kívül valamely másik két program tárgyait felvéve is teljesíthetik 4 képzési kreditet a közös kurzusokból választva. Minden esetben igaz, hogy a tárgyak „rotációs” rendszerben kerülnek meghirdetésre, ami azt jelenti, hogy a tárgyak teljesítésének előírt sorrendje nincs, a hallgató az éppen meghirdetett kurzuskínálat alapján választhat a közös kurzusokból.

A tanulmányi kreditek tantárgyi rendszerének összefoglaló táblázata
(mintatanterv, az aktuális félévben a szakmai igényeknek megfelelően változhat)

KÖZÖS KURZUSOK (4 kredit)

A HTDI közös kurzusai (minden program hallgatója számára)		
Társadalomfilozófia	2 kredit	A tárgyakból összesen 4 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt.
A neveléstudomány paradigmái	2 kredit	
A modern pszichológia: lehetőségek és irányzatok	2 kredit	
Filozófiai viták és irányzatok	2 kredit	
A filozófiai program kurzusai	2 kredit	
A neveléstudomány paradigmái	2 kredit	
A neveléstudományi program bármelyik kötelező kurzusa	2 kredit	
A modern pszichológia: lehetőségek és irányzatok	2 kredit	
A pszichológia program kurzusai	2 kredit	
A szociológia és társadalompolitika program kurzusai	2 kredit	
Az információkeresés és hivatkozáskezelés módszerei I-II.	2×2 kredit	

KÉPZÉSI TERV

Modern Filozófia		
Képzési-kutatási szakasz 1-4. félév		
Képzési kreditek (major program)		
Logika	2 kredit	Összesen 16 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt.
Ismeretelmélet	2 kredit	
Tudományfilozófia	2kredit	
Nyelvfilozófia	2 kredit	
Elmefilozófia	2kredit	
Metafizika – metafizika-kritika	2 kredit	
Etika	2 kredit	
Társadalomfilozófia	2 kredit	
Politikaifilozófia	2 kredit	
Történetfilozófia	2 kredit	
Esztétika	2 kredit	
Vallásfilozófia	2 kredit	
A kultúrafilozófiája	2 kredit	
Filozófiaiantropológia	2 kredit	
Pragmatizmus	2 kredit	
Fenomenológia	2 kredit	
Hermeneutika	2 kredit	
Strukturalizmuséskritikája	2 kredit	
Antikfilozófiaés modern recepciója	2 kredit	
A németfelvilágosodásés a németidealizmus	2 kredit	
19. századinémetfilozófia	2 kredit	
20. századinémetfilozófia	2 kredit	
20. századifranciafilozófia	2 kredit	
20. századiangolszászfilozófia	2 kredit	
Kutatási kreditek		
Szakirodalomolvasása, feldolgozása	5 kredit	Összesen 100 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt.
Szakirodalomreferátum	5 kredit	
Recenzió, esszéírása	5 kredit	
Kutatástémávalösszefüggő adatbázisépítése	5 kredit	
Konferencia-előadás	5 kredit	
Tudományszervezésimunka	3 kredit	
Tanulmányírás	10 kredit	
Vitaszeminárium	5 kredit	
Témabemutató	10 kredit	
Óratartás	3 kredit	
Kutatási-disszertációs szakasz 5-8. félév		
Kutatási kreditek		
Tanulmányírás	10 kredit	Összesen 40 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt
Szakirodalomolvasása, feldolgozása	5 kredit	
Recenzió, esszéírása	5 kredit	
Konferencia-előadás	5 kredit	
Vitaszeminárium	5 kredit	
Óratartás	3 kredit	
Disszertációs kreditek		
Disszertáció-fejezet védés	4x20 kredit	Összesen 80 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt

Neveléstudomány		
Képzési-kutatási szakasz 1-4. félév		
Képzési kreditek (major program)		
Társadalom- és művelődéstörténet	2 kredit	Összesen 16 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt.
Pedagógia- és oktatástörténet	2 kredit	
Az oktatás társadalomelmélete	2kredit	
Nevelés- és oktatásméletek	2 kredit	
Komparatív oktatáspolitikai	2kredit	
Emberi erőforrás kutatások	2 kredit	
Az oktatás és nevelés alrendszereinek kutatásai	2 kredit	
Szaktudományi kutatások	2 kredit	
Kutatási kreditek		
Főképzési dolgozat	4 x 3 kredit	Összesen 100 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt.
Kutatási szeminárium	4 x 4 kredit	
Összehasonlító pedagógia (angol/német/francia)	3 x 3 kredit	
Oktatáskutatás módszertana	4 x 3 kredit	
Kutatásmódszertani gyakorlat	4 x 3 kredit	
Kutatócsoport munka	3 x 3 kredit	
Kutatás- és tudományos szervezési készségfejlesztés	3 kredit	
Témavezetői konzultáció	4 x 3 kredit	
Témavédés	6 kredit	
Konferencia (hazai, nemzetközi)	4x 3-5 kredit	
Publikáció (hazai, nemzetközi, indexált folyóiratban)	4x 3-5-10 kredit	
Óratartás	2 kredit	
Kutatási-disszertációs szakasz 5-8. félév		
Kutatási kreditek		
Kutatási szeminárium	4 x 6 kredit	Összesen 96 kredit
Kutatócsoport munka	2 x 4 kredit	
Kutatásmódszertani konzultáció	4 x 3 kredit	
Kutatás- és tudományos szervezési készségfejlesztés	2 x 4 kredit	
Témavezetői konzultáció	4 x 3 kredit	
Konferencia (hazai, nemzetközi)	4 x 3-5 kredit	
Publikáció (hazai, nemzetközi, indexált folyóiratban)	4 x 3-5-10 kredit	
Óratartás	2 kredit	
Disszertációs kreditek		
Disszertáció-fejezet védés	4 x 6 kredit	Összesen 24 kredit

Pszichológia		
Képzési-kutatási szakasz 1-4. félév (összesen 120 kredit)		
Képzési kreditek (major program)		
Fejezetek az általános lélektanterületeiből	2 kredit	minimum 12 és maximum 20 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt (Ha valaki teljesít a társprogramokból is kreditet – maximum 4.-et, az a 12 kreditbe beleértendő) A minimum of 12 and a maximum of 20 credits over four semesters is compulsory (if somebody accomplish at maximum 4 credits from the pedagogy, sociology, or philosophy programs, it makes the part of these compulsory credits)
Fejezetek a fejlődés lélektanterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a szociálpszichológiaterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a személyiség lélektanterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a munkapszichológiaterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a szervezetpszichológiaterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a klinika pszichológiaterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a kognitív pszichológiaterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a pszichológiai módszertan aktív témaköreiből	2 kredit	
Fejezetek a tehetség gondozási területeiből	2 kredit	
Fejezetek a pszichometria témaköreiből	2 kredit	
Fejezetek az alkalmazott pszichológiaterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a pszicholingvisztika témaköreiből	2 kredit	
Fejezetek az öregedésszociológiájának területeiből	2 kredit	
Fejezetek a gazdaságpszichológiaterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a pszichológiai statisztika témaköreiből	2 kredit	
Fejezetek a vezetéspszichológia témaköreiből	2 kredit	
Fejezetek a pedagógiai pszichológiaterületeiből	2 kredit	
Fejezetek a sportpszichológia témaköreiből	2 kredit	
Kutatási kreditek		
Szakirodalomolvasása, feldolgozása	5 kredit	minimum 94 és maximum 108 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt
Szakirodalomreferátum	10 kredit	
Recenzióírása (maximum 2*5 kredit)	5 kredit	
Kutatási témával összefüggő adatbázis építése	10 kredit	
Konferencia-előadás (maximum 4*10 kredit)	10 kredit	
Konferenciaabsztrakcióírása (maximum 4*5 kredit)	5 kredit	
Tanulmányírás (maximum 4*15 kredit)	15 kredit	
Kutatási beszámoló (maximum 2*10 kredit)	10 kredit	
Tudományszervezési munka (maximum 2*4 kredit)	4 kredit	
Kutatási témával összefüggő terepmunka	15 kredit	
Oktatási kredit		
Óratartás	3 kredit	maximum 6 kredit
Kutatási-disszertációs szakasz 5-8. félév (összesen 120 kredit)		
Kutatási kreditek		
Tanulmányírás (maximum 4*15 kredit)	15 kredit	minimum 80 és maximum 100 kredit
Kutatási témával összefüggő adatbázis építése	10 kredit	
Konferencia-előadás (maximum 4*10 kredit)	10 kredit	

Konferenciaabsztraktírása (maximum 4*5 kredit)	5 kredit	megszerzése kötelező négy szemeszter alatt
Kutatásitémávalösszefüggőterepmunka	15 kredit	
Kutatásibeszámoló (maximum 2*10 kredit)	10 kredit	
Disszertációs kreditek		
Disszertáció-fejezet védés (maximum 2*20 kredit)	20 kredit	min. 20 és max. 40 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt

Szociológia és társadalompolitika		
Képzési_kutatási szakasz 1-4 félév		
Képzési kreditek (major program)		
Társadalmi integráció – a jelenkori magyar társadalom	2 kredit	Összesen 16 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt. (+ 2 minor tárgy 4 kredit értékben)
Társadalmi egyenlőtlenségek	2 kredit	
Szociológiatörténet I-II.	2x2 kredit	
Társadalompolitika	2 kredit	
Kutatásmódszertan I-III.	3x2 kredit	
Kutatási kreditek		
Kutatási pályázatok, kutatásszervezés	4 kredit	Összesen 100 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt.
Kutatószeminárium I-IV.	4×4 kredit	
A társadalomtudományos gondolkodás elmélete és gyakorlata	4 kredit	
Adatelemzési módszerek I-III.	3×4 kredit	
Adatgyűjtés	4 kredit	
Város- és faluszociológia	4 kredit	
Szervezetek és társadalom	4 kredit	
Nők és férfiak a társadalomban	4 kredit	
Etnicitás és kisebbség	4 kredit	
A munkaerő-piaci folyamatok szociológiája	4 kredit	
Közpolitika	4 kredit	
Szociálpolitikai területek és modellek	4 kredit	
Hatalmi viszonyok, hatalmi hálózatok	4 kredit	
Modern európai társadalmak	4 kredit	
Kelet-közép-európai társadalmak	4 kredit	
Az önkéntesség szociológiája	4 kredit	
Egyéb orientációs kurzus I-IV.	4×4 kredit	
Szakszövegolvásó szeminárium	4 kredit	
Témavezetői konzultáció	3 kredit	
A Doktori Iskola folyóiratjegyzékében szereplő folyóiratban megjelenő folyóiratcikk - idegen nyelvű	12 kredit	
A Doktori Iskola folyóiratjegyzékében szereplő folyóiratban megjelenő folyóiratcikk – magyar nyelvű	9 kredit	
NEM a Doktori Iskola folyóiratjegyzékében szereplő folyóiratban megjelenő folyóiratcikk	6kredit	

Egyéb értékelhető cikk	4 kredit	
Magyar nyelvű (teljes dolgozat)	6 kredit	
Magyar nyelvű konferencia (abstract)	1 kredit	
Nemzetközi konferencia (full paper)	10 kredit	
Nemzetközi konferencia (abstract)	2 kredit	
Idegen nyelvű könyv, jegyzet	25 kredit	
Idegen nyelvű könyvrészlet	18 kredit	
Magyar nyelvű könyv, jegyzet	18 kredit	
Magyar nyelvű könyvrészlet	6 kredit	
Könyvszerkesztés, nemzetközi	8 kredit	
Könyvszerkesztés, hazai	5 kredit	
Lektorált internetes publikáció	3 kredit	
Recenzió	2 kredit	
Nemzetközi kutatásban való részvétel	5 kredit	
A Debreceni Egyetemen kutatásban való részvétel	4 kredit	
Külső intézményben kutatásban való részvétel	3 kredit	
Hazai, nem nemzetközi konferencián magyar nyelvű előadás	2 kredit	
Hazai, nemzetközi konferencián magyar nyelvű előadás	3 kredit	
Hazai, nemzetközi konferencián idegen nyelvű előadás	4 kredit	
Hazai konferencián poszter (magyarul, idegen nyelven)	1 kredit	
Külföldi konferencián magyar nyelvű előadás	4 kredit	
Külföldi konferencián idegen nyelvű előadás	5 kredit	
Külföldi konferencián poszter (magyarul, idegen nyelven)	1 kredit	
A Debreceni Egyetemen 1 teljes időszámban megtartott magyar nyelvű kurzus	3 kredit	
A Debreceni Egyetemen 1 teljes időszámban megtartott idegen nyelvű kurzus	4 kredit	
Más intézményben 1 teljes időszámban megtartott magyar nyelvű kurzus	2 kredit	
Más intézményben 1 teljes időszámban megtartott idegen nyelvű kurzus	3 kredit	
Intézményi kutatásszervezési gyakorlat	2 kredit	
Kutatási-disszertációs szakasz 5-8 félév		
Kutatási kreditek		
Témavezetői konzultáció	4x3 kredit	
A Doktori Iskola folyóiratjegyzékében szereplő folyóiratban megjelenő folyóiratcikk - idegen nyelvű	12 kredit	
A Doktori Iskola folyóiratjegyzékében szereplő folyóiratban megjelenő folyóiratcikk - magyar nyelvű	9 kredit	
NEM a Doktori Iskola folyóiratjegyzékében szereplő folyóiratban megjelenő folyóiratcikk	6 kredit	
Egyéb értékelhető cikk	4 kredit	
Magyar nyelvű (teljes dolgozat)	6 kredit	
Magyar nyelvű konferencia (abstract)	1 kredit	
Nemzetközi konferencia (fullpaper)	10 kredit	
Nemzetközi konferencia (abstract)	2 kredit	
Idegen nyelvű könyv, jegyzet	25 kredit	
Idegen nyelvű könyvrészlet I.	18 kredit	
Magyar nyelvű könyv, jegyzet	18 kredit	
Magyar nyelvű könyvrészlet	6 kredit	
Könyvszerkesztés, nemzetközi	8 kredit	

Összesen 60 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt

Könyvszerkesztés, hazai	5 kredit	
Lektorált internetes publikáció	3 kredit	
Recenzió	2 kredit	
Nemzetközi kutatásban való részvétel	5 kredit	
A Debreceni Egyetemen kutatásban való részvétel	4 kredit	
Külső intézményben kutatásban való részvétel	3 kredit	
Hazai, nem nemzetközi konferencián magyar nyelvű előadás	2 kredit	
Hazai, nemzetközi konferencián magyar nyelvű előadás	3 kredit	
Hazai, nemzetközi konferencián idegen nyelvű előadás	4 kredit	
Hazai konferencián poszter (magyarul, idegen nyelven)	1 kredit	
Külföldi konferencián magyar nyelvű előadás	4 kredit	
Külföldi konferencián idegen nyelvű előadás	5 kredit	
Külföldi konferencián poszter (magyarul, idegen nyelven)	1 kredit	
Intézményi kutatásszervezési gyakorlat	2 kredit	
Disszertációs kreditek		
Disszertáció-fejezet védés	4x15 kredit	Összesen 60 kredit megszerzése kötelező négy szemeszter alatt
Kutatási gyakorlat	4 kredit	

Oktatási kreditek

A HTDI hallgatóinak lehetőségük van kreditszerzésre oktatási tevékenység (óratartás) révén. Az óratartás elsősorban a doktorandusz saját programjának megfelelő alap- és /vagy mesterszakokon teljesíthető a Debreceni Egyetemen belül. Az egyetemen kívül végzett – külső – oktatási tevékenység csak akkor számoltatható el kredit formájában, ha az nem része a hallgató adott intézményben ellátandó oktatási feladatainak. Oktatási kreditszerző tevékenység csak a programvezetővel és a témavezetővel történő előzetes egyeztetés után kezdeményezhető. A program- és témavezető a doktorandusz előmenetelének szempontját mérlegelve adják meg ehhez a hozzájárulásukat. Az oktatott tantárgy felelőse szakmailag segíti az oktatási tevékenységet. A doktorandusz által ellátott oktatási tevékenységért a doktori programok vezetőinek javaslatára a doktori iskola tanács döntése szerint adható oktatási kredit.

HUMÁN TUDOMÁNYOK DOKTORI ISKOLA

A komplexvizsga tárgyai

• Modern filozófiadoktori program

Főtárgyak

1. A német filozófia a kritikai fordulattól a fenomenológiáig
2. Fenomenológia, egzisztencializmus, hermeneutika a német filozófiában
3. A francia neostrukturalizmus filozófiája
4. A francia egzisztencializmus
5. A pragmatizmus
6. Az angolszász posztanalitikus filozófia
7. Posztmodern filozófia és esztétika
8. Mai amerikai társadalomfilozófiák

Melléktárgyak

1. Német idealizmus
2. Kritikaelméletek a 20. században
3. Etikaelméletek a modernitásban
4. Interpretációelméletek a 20. században
5. Emberfelfogások a 20. századi francia filozófiában
6. Szimbolikus logika
7. Az esztétika Kant előtt és a felvilágosodás esztétikája
8. A modern hermeneutika esztétikája
9. Recepcióesztétika
10. A posztmodern esztétikája.

•**Nevelés- és művelődéstudományidoktori program**

Két tárgy választása kötelező

1. Pedagógia- és oktatástörténet
2. Művelődés- és társadalomtörténet
3. Neveléstudományok
4. Az oktatás társadalomelmélete
5. Komparatív oktatáspolitikai
6. Emberi erőforrás-kutatások
7. Az oktatás és nevelés alrendszerének kutatásai (egy alrendszert választ az alábbiakból a-f)
- a. Közoktatási kutatások
- b. Szakképzési kutatások
- c. Andragógiai és felnőttképzési kutatások
- d. Felsőoktatási kutatások
- e. Családi és informális nevelési kutatások
- f. Kutatások az intézményes gondoskodás (gyógynevelés és inkluzívpedagógia) területén
8. Szakmódszertani kutatások (egy szakmódszertant választ az alábbiakból a-e)
- a. Kutatások a természettudományok oktatása területén
- b. Kutatások a zenei nevelés és oktatás területén
- c. Kutatások a test- és egészségnevelés oktatása területén
- d. Kutatások a nyelvoktatás területén
- e. Olvasás és szövegértés pedagógiájának kutatása

•**Pszichológiai doktori program**

Fő tárgyak:

1. Személyiséglélektan
2. Klinikai pszichológia
3. Kognitív pszichológia
4. Pszichofiziológia
5. Szervezetpszichológia
6. Fejlődépszichológia
7. Szociálpszichológia
8. Pedagógiai pszichológia

Melléktárgyak:

1. Pszicholingvisztika
2. Tudományfilozófia
3. Kognitív pszichofiziológia
4. Kísérleti elrendezések módszertana

5. Politikaipszichológia
6. Szociális reprezentáció pszichológiája
7. Az attitűdkutatás elmélete és módszertana
8. A tömegkommunikáció pszichológiája
9. Alkalmazott szociálpszichológia
10. Döntésspszichológia
11. Gazdaságpszichológia
12. Patopszichológia
13. Gyermek- és ifjúkori fejlődési és személyiségzavarok
14. Devianciák és deviáns fejlődés
15. A személyiség intra- és interpszichés vizsgálata
16. Pszichoterápiá elméletek és modellek
17. Módosult tudatállapotok pszichológiai és pszichofiziológiai alapjai
18. A tehetség felismerése és fejlesztése
19. Vezetésspszichológia
20. Sportpszichológia
21. Pszichometria
22. Transzperszonális pszichológia
23. Interkulturális pszichológia

• **Szociológia és társadalompolitika doktori program**

Fő tárgyak:

1. Társadalompolitika
2. Társadalmi integráció
3. Szociológiaelmélet, szociológiatörténet
4. A szociológiai kutatómódszere

Melléktárgyak:

1. Társadalmi egyenlőtlenségek
2. Közpolitika
3. Munkaszociológia
4. Város- és faluszociológia
5. Politikai szocializáció
6. Helyi ellátórendszerek (Szociális szolgáltatások)

Melléklet: MRK 8 szint tárgyak leírása.xls (külön dokumentumban)

Debrecen, 2025. szeptember 8.